Tjekliste til brug for virksomheders arbejdspladsvurdering

Universiteter og forskning

Indledning

Denne tjekliste er et redskab, som virksomheden kan bruge, når den skal udarbejde en arbejdspladsvurdering (APV).

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en APV. APV en er virksomhedens eget redskab til at kortlægge, prioritere og løse arbejdsmiljøproblemer.

Tjeklisten indeholder en række spørgsmål, som virksomheden skal svare ja eller nej til. De spørgsmål, som virksomheden svarer ja til, udgør et arbejdsmiljøproblem, der skal indgå i en handlingsplan, som virksomheden skal udarbejde.

Sådan kan virksomheden bruge tjeklisten

- Svar på alle spørgsmålene i tjeklisten.
- Tag stilling til de spørgsmål, som virksomheden har svaret "ja" til, og skriv resultaterne ned i en handlingsplan.
- Overvej, hvad der er årsag til de fundne arbejdsmiljøproblemer.
- Nedskriv løsninger på arbejdsmiljøproblemerne.
- Tag stilling til, hvem der er ansvarlig for at løse arbejdsmiljøproblemerne, og hvornår virksomheden forventer, at de er løst.
- Tag skriftlig stilling til væsentlige arbejdsmiljøproblemer i virksomheden, selv om de ikke fremgår af tjeklisten.

Arbejdstilsynet har lavet tjeklister til de 36 branchegrupper samt yderligere ca. 50 brancheområder, fortrinsvis til virksomheder med færre end ti ansatte. Tjeklisterne tager udgangspunkt i de arbejdsmiljøforhold, der er typiske for branchen. Hvis en virksomhed har aktiviteter inden for forskellige brancheområder, er det en god idé at udfylde flere tjeklister.

Yderligere information

På Arbejdstilsynets hjemmeside www.at.dk og i de 36 arbejdsmiljøvejvisere kan man få information om, hvor Arbejdstilsynet ser de væsentligste arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher. I vejviserne kan virksomhederne bl.a. finde information om de vigtigste regler og forslag til, hvordan de kan løse de typiske arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher.

OPLÆRING, INSTRUKTION OG TILSYN

	ja	nej
Er det uklart, hvem der står for oplæring og instruktion af nye medarbejdere og hvad oplæringen og instruktionen omfatter?		
Er det uklart for den nyansatte, hvilke opgaver han/hun kan og må udføre, så der ikke opstår risiko for hans/hendes sikkerhed og sundhed?		
Er der nyansatte, der ikke har fået vejledning og instruktion i, hvordan de kan udføre arbejdet forsvarligt?		
Mangler der tilsyn med, om arbejdet bliver udført forsvarligt?		
Er der medarbejderne, der ikke har fået vejledning og instruktion i, hvordan de kan udføre arbejdet forsvarligt, hvis der sker ændringer i arbejdsopgaver, udstyr, teknologi eller stoffer og materialer?		
Er det uklart for medarbejderne, hvordan sikkerhed prioriteres i forhold til fx hensyn til leveringstid, effektivitet, service og kvalitet?		
Er det uklart for medarbejderne, hvad de skal gøre, hvis der opstår uforudsete farer – fx ved driftsforstyrrelser?		
Er der medarbejdere, der kommer fra andre virksomheder, der ikke har fået vejledning og instruktion i de sikkerheds- og sundhedsforhold på virksomheden, der har betydning for deres arbejde – fx ved rengøring, aflæsning af gods og vedligeholdelse?		

ERGONOMISK ARBEJDSMILJØ

	ja	nej
ARBEJDSSTILLINGER		
Arbejder medarbejderne i ubekvemme arbejdsstillinger?		
Arbejder medarbejderne med bøjet eller vredet ryg eller bøjet eller vredet nakke?		
Arbejder medarbejderne med hænderne over skulderhøjde?		
Arbejder medarbejderne med lange rækkeafstande?		
Arbejder medarbejderne på hug, knælende eller knæliggende?		
Arbejder medarbejderne i samme stilling i lang tid?		
Er der snævre pladsforhold på arbejdspladsen, der begrænser bevægelsesfriheden?		
Arbejder medarbejderne med håndleddet bøjet eller drejet eller med fingerspidsgreb?		
COMPUTERARBEJDE		
Er der ensidigt belastende arbejde på virksomheden fx computerarbejde?		
TUNGE ELLER AKAVEDE LØFT, TRÆK OG SKUB		
Løfter, trækker ellerskubber medarbejderne tunge emner eller byrder manuelt?		
Løfter eller holder medarbejderne tungt værktøj eller redskaber under arbejdet?		
Bærer medarbejderne tunge emner eller redskaber, mens de går?		
Løfter medarbejderne mange emner over 3 kg i løbet af en arbejdsdag?		
Løfter medarbejderne byrder i dårlige arbejdsstillinger, fx langt fra kroppen, over skulderhøjde eller under knæhøjde?		
Skal medarbejderne bruge mange kræfter til at trække eller skubbe hjælpemidler som fx rullevogne?		

	ja	nej
Er der dårlige pladsforhold ved skub og træk?		
Er hjælpemidlet defekt, eller mangler det vedligeholdelse?		
Er hjælpemidlet udformet, så arbejdsstillingen bliver dårlig?		

PSYKISK ARBEJDSMILJØ

STOR ARBEJDSMÆNGDE

Er der medarbejdere, som konstant har en stor arbejdsmængde, eller som udsættes for stort tidspres?		
Sker det ofte, at medarbejderne ikke når deres arbejdsopgaver?		
Er det tit nødvendigt, at medarbejderne arbejder over?		
Er det nødvendigt, at medarbejderne arbejder meget hurtigt?		

UKLARE ELLER MODSTRIDENDE KRAV

Bliver der ofte stillet modstridende krav til medarbejderne?		
Er målene for arbejdet uklare for medarbejderne?		

MANGLENDE STØTTE FRA KOLLEGER OG LEDELSE

Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra kolleger?		
Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra ledelsen?		

KONFLIKTER OG MOBNING/SEKSUEL CHIKANE

Er der saglige konflikter, som har udviklet sig til personlige konflikter?		
Er der mobning/seksuel chikane på arbejdspladsen?		

JOBUSIKKERHED	ja	nej
Mangler medarbejderne konkret information om deres ansættelsessituation, fx om omstrukturering, besparelser eller lignende forhold?		

KEMI

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med farlige kemikalier, fx kemikalier med orange faresymboler?		
Mangler virksomheden at undersøge, om de farlige kemikalier, som virksomheden bruger, kan erstattes (substitueres) af mindre farlige kemikalier?		
Arbejder medarbejderne med farlige kemikalier, selv om der ikke er udarbejdet en arbejdspladsbrugsanvisning, der er tilpasset virksomhedens forhold?		
Er der medarbejdere, der arbejder med kemikalier, fx. Epoxy, uden at have gennemgået den lovpligtige uddannelse, hvor der er krav om en sådan?		
Mangler der udsugning tæt på udviklingssteder, hvor processer og kemikalier afgiver luftforurening, fx støv eller dampe?		
Arbejder medarbejderne med kemikalier i form af fx spray eller pulver?		
Arbejder medarbejderne med forurenende processer eller arbejdsoperationer, hvor der bruges kemikalier eller udvikles luftforurening på en måde, så andre medarbejdere kan blive udsat for de sundhedsskadelige påvirkninger?		
Er der medarbejdere, der arbejder med farlige kemikalier, uden at de er orienteret om risikoen ved arbejdet?		
Er der medarbejdere, der ikke bruger personlige værnemidler, selv om det er påkrævet?		

BIOLOGI

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med mikroorganismer eller med materialer, der kan indeholde mikroorganismer?		
Er der medarbejdere, der ikke er blevet skriftligt instrueret om forholdsregler og risiko ved at arbejde med mikroorganismer?		
Mangler der forbud mod at opbevare og indtage mad og drikke i de lokaler, hvor der arbejdes med mikroorganismer?		
Mangler virksomheden at undersøge, om påvirkningerne fra mikroorganismerne kan mindskes ved at indkapsle dem eller ved at placere arbejdsprocesserne i separate lokaler?		
Er der gulve, vægge eller lofter, der er svære at gøre rene, eller som har sprækker eller huller?		
Mangler virksomheden at vurdere risiciene for medarbejderne, når de arbejder med mikroorganismer eller materiale, hvor der kan forekomme mikroorganismer?		

RISIKO FOR ULYKKER

ja nej

ULYKKER GENERELT

Er der sket ulykker, uden at der er gjort noget for at forhindre, at de kan ske igen?		
Er der medarbejdere, der ikke er instrueret og oplært i det arbejde, de udfører?		

FALD OG SNUBLEN

Er der rod i form af legeværktøj, materialer, affald m.v., der ligger dér, hvor man skal færdes?		
Er der arbejdsområder og færdselsveje, der ikke er ryddede og ordentlige, eller hvor der ikke er nok lys?		
Er der arbejdsforhold, der gør, at medarbejderne har risiko for at træde forkert, fx genstande på gulvet eller ujævnt underlag?		
Er der glatte gulve og underlag, fx på grund af spildte væsker?		

MANUEL HÅNDTERING

Er der situationer, hvor medarbejderne foretager uhensigtsmæssige vrid eller drejninger i kroppen?		
Mangler der løfteredskaber ved løft over 11 kg eller ved uhensigtsmæssige løft, træk eller skub?		

SYGEFRAVÆR

Er der forhold i arbejdsmiljøet, der kan medvirke til sygefravær?		
Kan virksomheden ændre i arbejdsmiljøet, så sygefraværet mindskes?		

ANDET

Virksomheden bør desuden være opmærksom på følgende emner, der ikke er medtaget i tjeklisten, men som kan være vigtige at forholde sig til for at opnå et ordentligt arbejdsmiljø:

- Unge
- Gravide
- Helkropsvibrationer
- Hudbelastninger
- Hånd-arm vibrationer
- Indeklima
- Støj.

APV-tjekliste – Handlingsplan

Årsag til problem eller problemer	Løsning	Ansvarlig	Frist og prioritering

Virksomheden skal tage stilling til, hvordan der skal følges op på handlingsplanen, om handlingsplanen har haft den ønskede effekt, eller om der skal ske justeringer. Arbejdspladsvurderingen skal som minimum revideres hvert tredje år, eller hvis der sker ændringer i arbejdet, arbejdsmetoder eller arbejdsprocesser, som har betydning for sikkerheden og sundheden under arbejdet.

Udført af:

Arbejdsgiver *Dato* *Medarbejder* *Dato*

Arbejdstilsynet har udarbejdet 36 brancherettede arbejdsmiljøvejvisere som supplement til udarbejdelsen af tjeklisten. Er der behov for yderligere tjeklister til brug for virksomhedens APV, kan vi henvise til Arbejdstilsynets øvrige tjeklister, der omfatter all brancher samt ca 50 underbrancher/brancheområder.

På Arbejdstilsynets hjemmeside findes At-vejledning D.1.1, der oplyser om regler og krav til APV en.